

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра української мови, основ психології та педагогіки
Навчальний рік 2024-2025

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з
науково-
педагогічної роботи

В. Лещина

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ДІАГНОСТИЧНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНА ПРАКТИКА»

(назва освітнього компоненту)

Галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва напрямку підготовки)

Спеціальність

053 «Психологія»

(шифр і назва спеціальності)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

ОПП

«Клінічна психологія»

Курс

1

Програму освітнього компонента
розглянуто на засіданні кафедри
української мови, психології та
педагогіки

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем загальної та
природничо-наукової підготовки

Протокол від
«29» серпня 2024 року № 1

Протокол від
«30» серпня 2024 року № 1

Завідувач кафедри

Голова

(підпис)
прізвище)

проф. Л. В. Фоміна
(ініціали,

(підпис)
прізвище)

проф. М. С. Мирошніченко
(ініціали,

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

1. Абасалієва Оксана Миколаївна – кандидат психологічних наук, доцент кафедри української мови, психології та педагогіки ХНМУ
2. Соколова Ірина Михайлівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри української мови, психології та педагогіки ХНМУ

ВСТУП

Програма вивчення освітнього компонента «Діагностично-консультаційна практика» складена відповідно до освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Клінічна психологія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), другий (магістерський) рівень, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія.

Опис освітнього компонента (анотація). Діагностично-консультаційна практика є складовою освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 053 «Психологія» за освітньо-професійною програмою «Клінічна психологія». Практика спрямована на формування у майбутніх психологів практичних навичок діагностичної, консультативної, психокорекційної та дослідницької діяльності у сфері психічного здоров'я.

Під час практики студенти знайомляться зі специфікою роботи психолога в медичних, реабілітаційних, інклюзивно-ресурсних та освітніх закладах, опановують методи клініко-психологічного дослідження, здійснюють аналіз клінічних випадків і розробляють індивідуальні програми психологічного супроводу клієнтів.

Мета практики. Формування у здобувачів освіти професійних компетентностей у сфері клінічної психології, розвиток умінь самостійного проведення діагностико-аналітичних, консультативних і психокорекційних заходів із дотриманням етичних принципів психологічної допомоги, а також набуття досвіду участі в міждисциплінарній взаємодії та оформлення результатів науково-практичної діяльності.

Предметом є процес наукового пізнання психологічних явищ, закономірностей, механізмів і чинників психічного здоров'я людини, психічних розладів та процесів психологічної допомоги у клінічній практиці, з використанням сучасних методів емпіричного дослідження.

Завдання практики:

- Ознайомитися з матеріально-технічною базою, структурою та функціями установи, де проводиться практика (клініка, ІРЦ, реабілітаційний центр тощо).
- Вивчити нормативно-правові та етичні засади діяльності клінічного психолога.
- Здійснити спостереження за роботою фахівців і провести власну діагностико-консультативну діяльність під супервізією.
- Відібрати осіб (пацієнтів, клієнтів) для індивідуального психолого-педагогічного вивчення, зібрати анамнез, провести тестування за валідними методиками.
- Скласти психологічні висновки, розробити програми психологічного супроводу та реалізувати їхні окремі етапи.
- Підготувати аналітичну презентацію клінічного випадку (case study) та оформити звітну документацію.
- Брати участь у консилиумах, психопросвітницьких заходах, створювати інформаційні матеріали для клієнтів чи батьків (за можливості).

1.3 Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні:

Знати: методологічні та етичні засади клініко-психологічного дослідження, принципи побудови психодіагностичного процесу, методи спостереження, інтерв'ю, тестування, клініко-психологічного аналізу випадку, основи консультативної бесіди, психокорекційні підходи (когнітивно-поведінковий, арт-терапевтичний, психодинамічний тощо), правила оформлення психологічної документації, критерії ефективності психологічного втручання.

Уміти: організовувати та проводити психодіагностичне обстеження, аналізувати отримані дані, складати індивідуальні психологічні висновки, планувати й реалізовувати програму психологічного супроводу, здійснювати консультативну бесіду з клієнтом або його представником, фіксувати спостереження у щоденнику практики, готувати аналітичну презентацію клінічного випадку, узагальнювати результати та презентувати їх у формі звіту.

1.4 Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє освітній компонент (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у

термінах результатів навчання у ОПП та Стандарті).

Згідно з вимогами стандарту освітній компонент забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

- *інтегральна*: здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

- *загальні*:

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові:

ФК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

ФК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

ФК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

ФК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК11. Здатність демонструвати розуміння закономірностей функціонування психіки у нормі та патології в контексті вікового аспекту та девіантного розвитку.

ФК12. Здатність реалізовувати основні принципи та напрями психологічного консультування, стратегії, методи та моделі психологічного впливу у сферах психології та клінічної психології, аналізувати та оцінювати їх ефективність.

ФК14. Здатність застосовувати на практиці знання з клінічної психології, нейропсихології, основ психіатрії, психології девіантного розвитку особистості, з діагностики та оцінки психічних станів.

ФК15. Здатність співпрацювати з профільними фахівцями в сфері охорони здоров'я, освіти, соціального захисту, охорони правопорядку та іншими.

Вивчення освітнього компонента забезпечує набуття здобувачами освіти наступних **програмних результатів навчання**:

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів.

ПР3. Узагальнювати емпіричні дані та формувати теоретичні висновки.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.

ПР13. Складати та реалізовувати програму діагностики психічних станів, здійснювати діагностику та оцінку, прогнозувати результати.

ПР14. Здійснювати процедуру діагностики та оцінки, інтерпретацію результатів, підготовку звітів, визначати зміст запиту до супервізії.

Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компонента
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Вибірковий
Загальна кількість годин –90	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки (курс):
		1-й
		Семестр
		2-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 18 самостійної роботи здобувача освіти - 144	Освітній ступінь: <u>магістр</u> ОПП Клінічна психологія	Лекції
		-
		Практичні, семінарські
		18 год.
		Лабораторні
		-
		Самостійна робота
		72 год.
		Індивідуальні завдання:-
		Вид підсумковою контролю: диф.залік

2.1 Опис освітнього компонента

2.2.1 Лекції

Не передбачено навчальним планом.

2.2.2 Семінарські заняття

Не передбачено навчальним планом.

2.2.3 Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1	Установча конференція. Розподіл студентів за базами практики, інструктаж щодо заповнення документації, визначення терміну проходження практики.	4	Розповідь-пояснення	Індивідуальні завдання
2	Консультування студентів	12	Розповідь-пояснення	Індивідуальні завдання
	Підсумкова конференція з ознайомленням з результатами проходження практики.	2	Бесіда	Опитування
	Всього годин	16		

2.2.4. Лабораторні заняття

Не передбачено навчальним планом.

2.2.5. Самостійна робота

№ з/п	Назва видів роботи	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
1.	Установча конференція. Розподіл студентів за базами практики, інструктаж щодо заповнення документації, визначення терміну проходження практики.	2	Опрацювання навчальної та навчально-методичної літератури	Індивідуальні завдання

2.	Ознайомитися з матеріально-технічною базою, структурою та функціями установи, де проводиться практика (клініка, ІРЦ, реабілітаційний центр тощо). Вивчити нормативно-правові та етичні засади діяльності клінічного психолога. Здійснити спостереження за роботою фахівців і провести власну діагностико-консультативну діяльність під супервізією. Відібрати осіб (пацієнтів, клієнтів) для індивідуального психолого-педагогічного вивчення, зібрати анамнез, провести тестування за валідними методиками. Скласти психологічні висновки, розробити програми психологічного супроводу та реалізувати їхні окремі етапи. Підготувати аналітичну презентацію клінічного випадку (case study) та оформити звітну документацію. Брати участь у консилиумах, психопросвітницьких заходах, створювати інформаційні матеріали для клієнтів чи батьків (за можливості).	68	Опрацювання навчальної та навчально-методичної літератури	Індивідуальне завдання
10.	Підсумкова конференція з ознайомленням з результатами проходження практики.	2	Створення мультимедійної презентації	Звіт про проходження практики
Усього годин		144		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ», затвердженої наказом ХНМУ від 21.08.2021 №181.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються ДЗ)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Диференційований залік (далі -ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті з дисципліни. Допуск до ДЗ визначається у балах ПНД, а саме: min - 70, max - 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від - 50 до – 80 балів.

Оцінка з дисципліни є сума балів за ПНД та ДЗу балах від min – 120 до max – 200 відповідає національній шкалі та шкалі ECTS.

Диференційований залік з дисципліни – це процес, протягом якого перевіряються отримані за курс (семестр):

- рівень теоретичних знань;
- розвиток творчого мислення;
- навички самостійної роботи;
- компетенції – вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх у вирішенні практичних завдань.

Оцінювання теоретичних знань, якщо практичні навички оцінюються за критеріями «виконав», «не виконав»

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину дисципліни	За кожну відповідь студент одержує від 10 до 16 балів, що відповідає: «5» - 16 балів; «4» - 13 балів; «3» - 10 балів.
1	16	13	10		
2	16	13	10		
3	16	13	10		
4	16	13	10		
5	16	13	10		
	80	65	50		

Відповідність оцінок за 200 бальною шкалою, чотирибальною (національною) шкалою та шкалою ECTS

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною (національною) шкалою
------------------------------	-----------------------	---

180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре
150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

3.2. Перелік питань до ДЗ:

Після завершення практики студенти-магістри подають такі звітні документи:

1. Заповнений щоденник з переддипломної науково-дослідної практики із відповідними відмітками керівників практики від бази практики.
2. Письмовий індивідуальний звіт. У звіті слід висвітлити:
 - місце та умови проходження практики;
 - зміст практичної роботи студента та її стислий аналіз;
 - знання, уміння, навички, придбані та вдосконалені під час практики;
 - труднощі, що виникли у процесі практичної діяльності;
 - пропозиції щодо вдосконалення процесу практичної підготовки студентів.
3. Характеристика на магістранта-практиканта за підписом завідувача бази практики.

3.3. Контрольні питання

1. Укладання методичної та звітної документації.

3.4. Індивідуальні завдання не передбачені навчальним планом.

3.5. Правила оскарження оцінки Відповідно до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю», затвердженого наказом ХНМУ від 30.09.2020 № 252.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Психодіагностика в клінічній психології / О. С. Османова. - Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. - 200 с.
2. Основи клінічної та патопсихології / О. С. Колосович, О. Г. Угрин. - Львів: ЛьвДУВС, 2020. - 384 с.
3. Клінічна психологія / Н. М. Ільїна. - Суми: Університетська книга, 2020. - 300 с.
4. Основи клінічної психології / Г. М. Закалик, О. В. Войцеховська, Н. М. Шувар. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. - 432 с.
5. Методичний довідник з психодіагностики / С. А. Поліщук. - Суми, 2023. - 256 с.

Допоміжна

1. Скрипник Н. І. Психодіагностика та психокорекція дітей : навчально-методичні рекомендації. Умань, 2024. 86 с.
2. Голярдик Н. А., Купчишина В. Ч. Психодіагностика : навчально-методичний посібник. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2021. 52 с.
3. Психодіагностика: навчальний посібник / І. М. Галян. - 2-ге вид., стереотипне. <https://westudents.com.ua/knigi/521-psihodagnostika-galyan-m.html>

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

**ЩОДЕННИК
ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ**

Діагностично-консультаційна практика

1 курс

Спеціальність 053 «Психологія»

Здобувача освіти (прізвище, ім'я, по батькові) _____

Факультету 1 Групи _____

ЩОДЕННИК ДІАГНОСТИЧНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ

Здобувача вищої освіти

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін практики з «__» _____ 20__ р. по «__» _____ 20__ р.

Місце проходження практики (місто/сmt) _____

Клінічна база/Заклад охорони здоров'я _____

Керівник практичної підготовки від кафедри: _____

(підпис)

Загальний керівник практичної підготовки від бази практики: _____

(посада, ППБ, підпис)

Безпосередній керівник практичної підготовки від бази практики: _____

(посада, ППБ, підпис)

особи від бази практики)

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної

Печатка

Робочі записи під час діагностично-консультаційної практики
(за кожен день заповнюється окремо)

Дата, час	Зміст та об'єм виконаної роботи	Виконана навичка
День 1 __.__.__.р. 09⁰⁰-15⁰⁰		

Підпис безпосереднього керівника практики (від бази практики) _____

Підпис викладача - керівника практичної підготовки від кафедри _____

Характеристика здобувача вищої освіти під час діагностично-консультаційної практики (орієнтовний зразок)

Здобувач вищої освіти _____ 1 курсу _____ групи _____ І факультету, який(а) проходив(ла) діагностично-консультаційну практику в (вказати базу практики) _____, протягом _____ 2024-2025 навчального року.

За час проходження практики показав (zareкомендував) себе сумлінним і дисциплінованим здобувачем. Здобувач продемонстрував високі здібності до навчання, навички самостійної роботи. Показав достатній рівень теоретичної та практичної підготовки. Під час практики здобувач удосконалив практичний досвід оформлення та ведення документації.

Програму діагностично-консультаційної практики виконано повністю. Пропусків не було. Заборгованості не має. Щоденник написано якісно.

Поводив себе доброзичливо. Уникав конфліктів, на критику реагував адекватно. Користувався повагою серед колег та пацієнтів.

Брав активну участь у суспільній роботі колективу.

Порушення дисципліни та недоліків в роботі здобувача не зафіксовано.

Загальна оцінка з виробничої практики: _____

Керівники практики:

від закладу охорони здоров'я _____ / _____ /
(підпис) (посада, ПП)

від вищого навчального закладу _____ / _____ /

Печатка

«_____» _____ 20__ року